

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
43

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

BRNO (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město)
Ul. Kšírova. Doba římská. Sídlištní vrstva. Záchranný výzkum.

Areál staveniště prodejního skladu fy Ma-teza leží na katastru Horních Heršpic, na pravém břehu Svratky (popis lokality a postup terénních prací viz kap. Neolit). Na celé ploše cca 1 ha byla zjištěna až 0,7 m mocná kulturní vrstva s pope-lovitými a propálenými vložkami. Keramické nálezy dokládaly osídlení v době římské.

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Resumé:

Brno (Kataster Horní Heršpice, Bez. Brno-město), Kšírova Str. Römische Kaiserzeit. Siedlungsschicht. Rettungsgrabung.

BROD NAD DYJÍ (okr. Břeclav)

„Pod Silnicí“. Doba římská. Sídliště. Povrchová prospekce.

Na polykulturní lokalitě (popis viz v kap. Neolit) je povrchovými nálezy doložena existence sídliště doby římské.

*Dagmar Jelínková, Lubomír Šebela,
AÚ AV ČR Brno*

Resumé:

Brod nad Dyjí (Bez. Břeclav), „Pod Silnicí“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

HAVŘICE (okr. Uherské Hradiště)

„Nad Zahrádkami“. Doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci záchranného archeologického výzkumu na stavbě přeložky silnice II/495 do Vlčnova a obslužné komunikace byly mj. prozkoumány 4 jámy, které lze přiřadit pouze rámcově do doby římské (popis výzkumu viz v kap. Neolit).

Miroslav Bálek, ÚAPP Brno

Resumé:

Havřice (Bez. Uherské Hradiště), „Nad Zahrádkami“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MACKOVICE (okr. Znojmo)

SZ obce. Doba římská. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na již známé lokalitě ležící při SZ okraji obce mezi pravou stranou silnice do Hostěradic a rybníkem v nadmořské výšce 230 m byl dne 21. 3. 1999 proveden povrchový průzkum. Nalezený materiál plně odpovídá nálezům získaným již dříve.

Nalezeny byly početné stěpy z doby římské rozdělené na dvě skupiny, a to jednak na domácí „barbarskou“ a „provinciální keramiku“. Domácí keramika je reprezentována zlomky hrnců, misek a snad i dalších tvarů nádob. Ve výzdobě se uplatňují nehtovité vrypy, klasovité záseky, rýhy až rýhování (mřížka), plastické lišty (i přesekávané) a důlky. Rovněž početná je skupina provinciální keramiky zastoupená oranžovou i šedou plavenou hrnčinou (zlomky amfor i prstencovitých misek) a 3 zlomky mortárií. Rovněž do skupiny provinciální keramiky patří písčité stěpy s modravě šedým povrchem, doložené ven vyhrnutým okrajem, mohutné zásobnice s vřutím s jemným rýhováním. Dva nezdobné kusy keramiky typu terra sigillata (asi zlomky misky typu Drag. 37) doplňují soubor importované keramiky. Zajímavý je bikónický přesien zdobený na výduti žlábkou a hranolový brousek z flyšového (?) pískovce. Podle materiálu můžeme uvažovat o dataci souboru nálezů z doby římské do období přelomu starší a mladší doby římské (B2/C1), ale některé kusy keramiky (zejména mortária) mohou poukazovat na existenci lokality ještě v mladší až pozdní době římské.

Mezi nálezy nechybí ani 3 zlomky a úštěpy z rohovce typu Krumlovský les I, které mohou poukazovat na starší osídlení lokality. Lokalita z doby římské byla objevena roku 1932 a od té doby je citována v odborné literatuře (Beninger/Freising 1933, 41; Pernička 1966, 147; Droberjar 1997, 169).

Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura:

Beninger, E./Freising, H. 1933: Die germanischen Bodenfunde in Mähren. Reichenberg.

Droberjar, E. 1997: Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren. FAP 21, Praha.

Pernička, R. M. 1966: Die Keramik der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren, Brno.

Resumé:

Mackovice (Bez. Znojmo), NW der Gemeinde. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Terrainbegehung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. Mladší doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

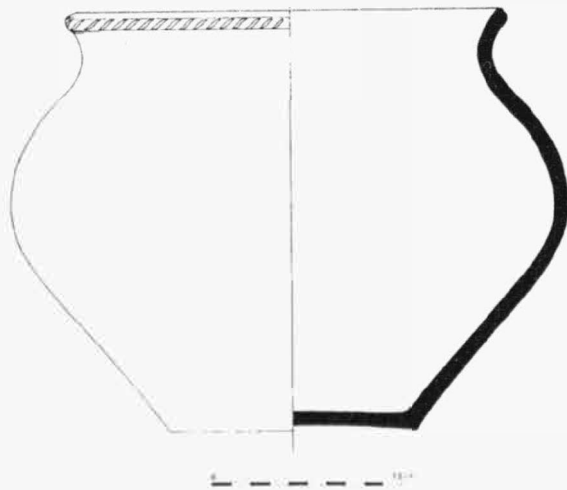
V rámci záchranného výzkumu v poloze „Pšeničné“ u Mašovic se ve východní části zkoumané plochy podařilo prozkoumat část polozemnice z mladší doby římské. Jáma měla nepravidelně obdélný tvar, který pravděpodobně vznikl v důsledku recentních zásahů a erozní činnosti na lokalitě. Zároveň půdorys polozemnice porušil

menší jámy horákovské kultury, takže byla její výplň kontaminována staršími nálezy. Polozemnice měla orientaci SV-JZ, šikmé stěny a rovné dno. Objekt byl rozdělen na dvě části, které dostaly samostatná čísla (510/511). Zjištěné tři křivkové jámy nadzemní konstrukce se nacházely vně i uvnitř severního okraje objektu (jámy 543-544). Maximálně zjištěné rozměry byly 4,6x2x0,2-0,28 m. Vnitřní, pravděpodobně kruhová prohlubeň se zbytky destruovaného topeniště s kamennou klenbou a početnými archeologickými nálezy (keramika - obr. 1., běžný a přepálený osteologický materiál aj.) měla rozměry 1,5x1,15x0,28 m.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé:

Mašovice (Bez. Znojmo), „Pšeničné“. Jüngere römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 1. Mašovice, „Pšeničné“. Hrnc s přeskávaným okrajem z polozemnice 510/511 z mladší doby římské.

Mašovice, „Pšeničné“. Keramik aus der Verfüllung der Hütte Nr. 510/511 der jüngeren Römischen Kaiserzeit.

MIROSLAV (okr. Znojmo)

Mlýnská ul. 1184, parc. č. 381/1. Doba římská. Žárové hroby, sídlištní vrstva. Náhodný nález.

Majitel stavební parcely L. Prát učinil na podzim r. 1994 v místě za novostavbou rodinného domu objev archeologických artefaktů, které ohlásil pracovníci AÚ AV ČR v Brně. Našel je nehluboko pod povrchem, při snižování svažitého terénu. Z keramických zlomků se podařilo zrekonstruovat 6 nádob. Dvě velké nádoby, zdobené rytým ornamentem jsou pravděpodobně římsko-provinciálního původu a sloužily jako popelnice. Obě byly vyrobeny na hrncářském kruhu. Větší z nich, hrnc vej-

čitého tvaru, obsahoval kromě zbytků spálených kostí hrušky zkorodovaného železa, z nichž byly zrekonstruovány dva římsko-provinciální klíče a zlomek srpů nebo nože, dále v něm byly uloženy dvě menší misky a polokulovitý cedník. Druhá popelnice je vázovitého tvaru. Ve stejném místě byly vyzvednuty i fragmenty misky na nožce. Získané nálezy jsou nejednotného stáří. Do starší sídlištní vrstvy z 2. a 3. století (z níž pochází miska na nožce) byly pravděpodobně zapuštěny mladší žárové hroby, které podle charakteru keramiky patří nejspíše do pozdní doby římské (4. století).

Popis nálezů:

Inv.č. 09537/11-1/94 - Větší hrnc vejčitého tvaru s užším dnem a římsovitým okrajem. Drsný povrch s vystupujícími kamínky převážně světlé šedé barvy nese pod hrdlem rytou výzdobu sestávající ze dvou obvodových vlnic. Výška 51,5 cm, Ø okraje 28,5 cm, Ø dna 17,3 cm (obr. 2:4). Nádoba obsahovala dvě menší misky, polokulovitý cedník, zbytky spálených kostí a hrušky zkorodovaného železa, z nichž byly zrekonstruovány dva římsko-provinciální klíče a zlomek patně srpů.

Inv.č. 09537/11-2/94 - Nečleněná širší polokulovitá miska se zataženým zaobleným okrajem a výdutí oblé přecházející v nevýrazné dno. Hlazený povrch šedé barvy nese otisk rzi od železných předmětů. Výška 7,2 cm, Ø okraje 12,2 cm (obr. 2:1).

Inv.č. 09537/11-3/94 - Miska s prohnutým hrdlem a vyhnutým nepravidelně zaobleným, místy hraněným okrajem. Téměř dvojkónická výdut' přechází v nevýrazné, zaoblené dno. Nedbale upravený povrch s prostupujícími kamínky je hnědošedý s tmavě šedými skvrnkami; nese na vnější straně otisk rzi od železných předmětů. Výška 8,1 cm, Ø okraje 14,3 cm (obr. 2:2).

Inv.č. 09537/11-4/94 - Cedník polokulovitěho tvaru se zaobleným okrajem, z něhož jsou vytaženy dva protilehlé laloky s otvory. Spodní zaoblená část je proděrována. Hlazený povrch je převážně šedé až šedo hnědé barvy. Výška s laloky 7 cm, Ø okraje 12,2-13,6 cm (obr. 2:3).

Inv.č. 09537/11-5/94 - Železný klíč od skříňky, délka 14 cm (obr. 3:1).

Inv.č. 09537/11-6/94 - Železný klíč od skříňky, délka 9,5 cm (obr. 3:2).

Inv.č. 09537/11-7/94 - Zlomek železného srpů. Asi třetina mírně zakřivené části čepele srpů (?) s odlomeným hrotem. Zachovaná délka 12 cm (obr. 3:3).

Inv.č. 09537/11-8/94 - 2 zlomky spálených kostí.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00